

5 gr.

SŁOWO

5 gr.

CZĘSTOCHOWSKIE

Dziennik polityczny, społeczny i literacki, poświęcony sprawom miasta Częstochowy i powiatu.

RADAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. N. Marii Panny Nr. 32. Tel. 30.

REDAKTOR PRZYJMUJE codziennie od godziny 10 — 11 i 15 — 16.

Rok II.

Czwartek 11-go lutego 1932 roku.

Nr. 33.

Z SEJMU.

Dyskusja nad budżetem Min. Rolnictwa.

WARSZAWA. Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu kontynuowano dyskusję nad budżetem Min. Rolnictwa oraz debatowano nad budżetem Min. Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu, Pracy i Opieki Społecznej.

Budżet Min. Rolnictwa.

W dyskusji nad budżetem Min. Rolnictwa pierwszy przemawiał p. Florkowski (Str. Lud.), twierdząc, że przy dobrej polityce łatwiej byłoby znieść kryzys; chodzi tu o stosunek cen produktów rolnych do cen produktów przemysłowych i obciążenie rolnictwa.

Pos. Pomianowski (B. B.): Jedną z pierwszych ustaw niepodległej Polski była ustawa o budowie szkolnictwa rolniczego. Ustawa postawiła sobie dwa cele: przygotowanie zawodowe rolnika i wychowanie obywatelskie. Często spotykałem się ze zdaniem, że szkoły rolnicze nie dają wykształcenia ogólnego. Byłoby jednak naiwnością chcieć opierać powszechność nauczania na tym typie szkół. Szkoły rolnicze, powiedziałbym, są na wsi tem, czem dla ludności miejskiej są uniwersytety. Szkoły rolnicze nie wycherpują jeszcze całokształtu oświaty rolniczej, trzeba zainteresować tą sprawą szersze koła i organizacje. Były już próby wciągnięcia w tę pracę nauczycielstwa szkół powszechnych. Na międzynarodowym kongresie rolniczym był ciekawy referat polski o oświacie rolniczej w wojsku. Te zagadnienia czekają jeszcze na dalszy rozwój i scalowanie ich. Na terenie Min. Rolnictwa powinien powstać jeden wielki wydział oświaty rolniczej.

Pos. Gruszczyński omawia smutny stan zadłużenia rolnictwa wskutek niskich cen i nadmiernego opodatkowania. Od roku 1928 rolnik utracił 50 proc. swego majątku. Dochód na głowę mieszkańca w Polsce wynosi 89,3 zł., gdy wszelkie podatki i świadczenia oraz ubezpieczenia wynoszą 130 zł. na głowę, czyli, że mamy niedobór, który pokrywać trzeba z substancji majątkowej. Niemożność płacenia podatków jest teraz daleko większa, niż podał p. minister skarbu. Sytuacja rolnictwa jest katastrofalna i przebiega się to już nawet w obecnym exposé p. ministra.

Pos. Saenger domaga się ustawy o dobrowolnych nadzorach sądowych także nad gospodarstwami rolnymi. Żąda przywrócenia normalnych stosunków prawnych przy sprzedaży gruntów, gdyż sprzedaż ta jest obecnie bardzo utrudniona i dowodzi, że te przepisy wyjątkowe uniemożliwiają rolnictwu uzyskanie długoterminowego kredytu.

Z komisji sejmowych.

Ustawa o zgromadzeniach publicznych.

Komisja administracyjna Sejmu podjęła wczoraj dalszą dyskusję nad rządowym projektem o zgromadzeniach.

Przemawiał m. in. pos. Wierczak (Klub Nar.), podnosząc, że projekt ustawy o zgromadzeniach, wniesiony przez rząd, pogarsza, co najprzejrzaj-

sze, obecny stan rzeczy, stworzony wszak za rządów zaborczych. Interesowi państwa uchwalenie projektu może przynieść nieobliczalne szkody i wytworzyć na zewnątrz mniemanie, że Polska na swej drodze rozwojowej obrała kierunek wschodni, zrywając z demokratycznymi ideałami zachodu. Już obecnie dają się odczuwać pewne oznaki, że istnieje dążność wprowadzenia ducha tego projektu drogą okólników i zarządzeń wewnętrznych. Uniemożliwia się zwołanie zebrań sprawozdawczo-poselskich, a nawet zebrań obywatelskich w celu porozumienia się w sprawach gospodarki samorządowej, co miało miejsce w powiecie siedleckim, gdzie nie dano pozwolenia na odbycie zebrania, poświęconego sprawie oszczędności w budżecie sejmiku. To postępowanie administracji stoi, zdaniem mówcy, w rażącej sprzeczności z pięknymi zapowiedziami, które złożył p. minister Pieracki. Mówca w imię interesów państwa zwrócił się do większości z apelem wprowadzenia do projektu ustawy poprawek, któreby uzgodniły go z wymaganiami sprawiedliwości i odjęły mu charakter kagańcowy, albo też do wycofania całego projektu.

Przemawiał następnie pos. Markiewicz (BB.) Pos. Wrona (klub ludowy), któremu powierzono referat o wniosku klubu ludowego, formułującego odmiennie prawo o zgromadzeniach, prosił o odroczenie terminu tego referatu do jednego z następnych posiedzeń.

Przemawiali następnie p. wiceminister Nakoniecznikoff i dyr. departamentu Weissbrod, poczem komisja przystąpiła do dyskusji szczegółowej

nad art. 1 projektu. Przemawiał: pos. Pawlak (NPR) i Dubois (PPS) Na tem obrady odroczone do posiedzenia jutrzejszego.

Ustrój szkolnictwa.

Komisja oświatowa Sejmu przystąpiła wczoraj do szczegółowej dyskusji nad rządowym projektem o ustroju szkolnym.

Przed przystąpieniem do obrad pos. Kornecki oświadczył w imieniu klubu narodowego, że przedstawiciele tego klubu wezmą udział w dyskusji nad projektem rządowym i zamierzają zgłosić szereg poprawek. Tak więc klub narodowy będzie jedynym polskim klubem opozycyjnym, który podejmie próbę zasadniczego poprawienia projektu rządowego. Kluby ludowy i socjalistyczny złożyły już, jak wiadomo, na poprzednim posiedzeniu deklarację, iż w dyskusji szczegółowej nie będą brały udziału, gdyż nie widzą możliwości zmienić drogą poprawek projektu rządowego.

Następnie pos. Kornecki (kl. nar.) postawił wniosek, aby na komisji odczytano memoriał, który, w związku z projektem rządowym, nadesłał już senat Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Przeciwko temu wnioskowi wypowiedział się pos. Szyszko (BB.) oświadczył, że widzi w akcie Uniwersytetu Jagiellońskiego, między innymi, także pierwiastki polityczne.

Przewodnicząca posłanka Jaworska (BB.) oświadczyła, że poleciła powieścić memoriał senatu krakowskiego i będzie on rozdany członkom komisji.

Następnie głosami klubu BB. przyjęto wniosek pos. Szyszki. Tak więc memoriał senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie ustroju szkolnictwa w Polsce na komisji sejmowej odczytany nie będzie.

Konferencja rozbrojeniowa.

Przemówienia Gibsona i Brueninga.

GENEWA. Po przemówieniach przedstawiciela Anglii Simona i francuskiego min. wojny Tardieu zabrali głos z kolei: Gibson, kanclerz Bruening imieniem Niemiec i Soares, przedstawiciel Brazylii. Dalszy ciąg debaty dzisiaj. Pierwszy będzie przemawiał Grandi, delegat Włoch.

Gibson oświadczył że Stany Zjednoczone przestudują dokładnie wszystkie zgłoszone propozycje. Ze swojej strony wypowiedział się za wszelkimi wnioskami, „tagodzącymi“ ewentualną technikę wojny (zniesienie łodzi podwodnych, jako środka walki,

zakaz wojny gazowej i bakterjologicznej i t. p.)

Kanclerz Bruening oświadczył, że kryzys gospodarczy jest przede wszystkim rezultatem spłat politycznych i przesadnych, a nierównych zbrojeń. Bruening uważa, że Niemcy są już rozbrojone i że wślad za tem powinno pójść rozbrojenie powszechne. Do prac komisji przygotowawczej, która opracowała projekt konwencji rozbrojeniowej, Bruening odniósł się z dużym sceptyzmem. Zasada równości „zbrojeniowej“ Niemiec z innymi państwami była przez Brueninga podkreślana bardzo mocno.

Wojna chińsko-japońska.

Chińczycy, odpierając wszystkie ataki, biją Japończyków.

LONDYN. W Szanghaju ponownie wybuchły walki w niebywale wielkich rozmiarach. O świcie odezwały się po raz pierwszy ciężkie moździerze baterji japońskiej. Mimo tego w ciągu dalszych walk szczęście wojenne przeszło na stronę Chińczyków, którzy potrafili nawet huraganowym ogniem z ciężkich armat zniszczyć połączenia między komendą japońską, a wojskami pod fortem Wusung.

Powszechną uwagę zwraca celność pocisków chińskich, co zresztą jest prawdopodobnie związane z podaną przez nas wiadomością, że na czele artylerji chińskiej znajduje się pułkownik amerykański.

W porcie szanghajskim nastąpiło dalsze lądowanie sił japońskich, przy czem dołączają się tu oddziały odwłone z pod fortu Wusung.

W nowej stolicy Chin, mieście

Lo-Jam odbyła się konferencja generałów chińskich pod przewodnictwem marszałka Czang Kai-Szeka.

Obrady były bardzo entuzjastyczne przyczem generałowie wyrazili swą wielką radość z powodu ostatnich sukcesów wojsk chińskich, poddali się bezapelacyjnie pod dowództwo Czang-Kai-Szeka i wysłali depeczę gratulacyjną do wojsk broniących Szanghaju.

W Japonii nie chcą wojny?

N. JORK. Według doniesień prasy amerykańskiej na wczorajszym posiedzeniu rady ministrów w Tokio, minister skarbu zaprotestował przeciwko dalszym wysyłkom wojsk do Szanghaju, twierdząc, że budżet japoński nie wytrzyma tak wielkich kosztów.

Kłeska Japończyków.

LONDYN. Sytuacja Japończyków w Szanghaju pogarsza się coraz bardziej. Japończycy zajęci byli ostatnio zdobywaniem fortu Wusung pod Szanghajem, a po jego zdobyciu planowali przejść do generalnego szturmu na Szanghaj, który miał zadać ostateczny cios wojskom chińskim. Tymczasem Chińczycy, korzystając z odesłania głównych sił japońskich pod Wusung rozpoczęli gwałtowną kanonadę z armat w kierunku dzielnicy Hong-Kiu, gdzie mieści się sztab japoński. Generałowie chińscy zarządzili mobilizację, aby w razie potrzeby, rzucić nowe siły do Szanghaju.

Dyktatura litewska w Kłajpedzie.

Ostry zatarg Litwinów z Niemcami.

BERLIN. Biuro „Wolffa“ donosi z Kłajpedy o następującym zajściu, jakie wydarzyło się w poniedziałek pomiędzy kierownikiem dyrektorjatu Toliszusem a przewodniczącym sejmu kłajpedzkiego, Niemcem Dresslerem. Gdy w poniedziałek Toliszus zjawił się u przewodniczącego Dresslera, aby rozpocząć układy w sprawie utworzenia nowego dyrektorjatu, przewodniczący sejmu odmówił podjęcia tego rodzaju rokowań z tego powodu, iż były prezydent Boettcher nie złożył swego urzędu i że przeto, na podstawie statutu dyrektorjatu, nie może być mowy o jakimkolwiek tworzeniu nowego dyrektorjatu. Przewodniczący sejmu oznajmił następnie, iż mianowanie Toliszusa jest również sprzeczne ze statutem. W dalszym ciągu rozmowy Toliszus zarzucił przewodniczącemu sejmu kłajpedzkiego i po słowach większości tchórzostwo. Dressler odmówił kontynuowania rozmowy i wskazał Toliszusowi drzwi.

Polskie ofiary w kopalni belgijskiej. Cztery Polacy zabici. Straszne sceny przed kopalnią.

BRUKSELA. Z kopalni „Marchienne au Pont“, gdzie przed paru dniami wydarzyła się eksplozja, wydobyto dotychczas 7-u robotników całkowicie poparzonych.

Odcięci w kopalni robotnicy w liczbie 19-tu mogli już zginąć z braku powietrza oraz wysokiej temperatury wynoszącej do 60 stopni. Wybuch nastąpił, jak już donosiliśmy, na głębokości 1.250 m.

Wśród zasypanych znajduje się — jak stwierdzono dotychczas — 4-ch

